

**BALATONAKALI KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATÁNAK
GAZDASÁGI PROGRAMJA
(2020.-2024. közötti időszakra)**

Az 55/2020. (IV. 21.) határozattal elfogadva.

Bevezetés

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény előírásai szerint a képviselőtestület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti.

A gazdasági program, fejlesztési terv a képviselőtestület megbízatásának időtartamára vagy azt meghaladó időszakra szól.

A gazdasági program, fejlesztési terv helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével - a megyei területfejlesztési elképzelésekhez igazodva, a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják. Továbbá hozzájáruljon ahhoz, hogy adott település még jobban és még komfortosabban élhető legyen.

A gazdasági programot, fejlesztési tervet a képviselőtestület az alakuló ülését követő hat hónapon belül fogadja el.

A gazdasági program elkészítésének célja, hogy az önkormányzat képviselőtestülete egységes, előre meghatározott célrendszer szerint működjön és a lehetőségek figyelembe vétele mellett fejlődjön is.

A képviselőtestület a jelen gazdasági programban meghatározottakat figyelembe veszi minden gazdasági jellegű, a gazdálkodásra, a település működtetésére, fejlesztésére vonatkozó döntésnél, különös tekintettel az éves költségvetési rendeletek elkészítése és összeállítása során.

A gazdasági program összeállítása során az alábbiak kerültek figyelembevételre:

- a Polgármester és a Képviselőtestület elképzelései,
- a település lakossága, önszerveződő közösségei által megfogalmazott elképzelések, igények,
- az Önkormányzat jelenlegi, illetve várható pénzügyi helyzete.

A gazdasági programban meghatározott célkitűzések elérésének érdekében a Képviselőtestületnek két fontos szempontot kell összhangba hoznia:

- egyrészt a célkitűzések egymásra épülő megvalósítását, másrészt
- a szükséges anyagi források, eszközök megteremtését.

A célkitűzések megvalósításakor a Képviselőtestületnek ügyelnie kell arra, hogy az egyes elképzelések úgy valósuljanak meg, hogy azok a legfőbb célként meghatározottakat segítsék elő, járuljanak hozzá a részcélok megvalósításához.

A jelen gazdasági programban meghatározott célok, elképzelések megvalósításához a Képviselőtestületnek kell a szükséges anyagi eszközöket biztosítani.

Az anyagi eszközök, valamint a vagyon megteremtéséhez az évről évre keletkező források (állami támogatások, adóbevételek, egyéb bevételek) mellett szükség van:

- a pályázati lehetőségek kihasználására
- a község elhelyezkedésének, adottságainak, sajátosságainak figyelembe vételével új lehetőségek keresésére, illetve a meglévő anyagi források hatékonyabb kihasználására.

Fontos megfogalmazni minden olyan célkitűzést, feladatot, ami szükséges ahhoz, hogy előrébb mozdítsuk településünket. Azt is látni kell, hogy annak ellenére, hogy jelenleg az önkormányzatnak likviditási gondjai nincsenek, pénzügyileg kiegyensúlyozott, nagyobb léptékű fejlesztésre, beruházásra csak akkor nyílik lehetőség, ha arra központi vagy pályázati forrás áll rendelkezésre.

Alapelvek a gazdasági programra nézve:

- A Képviselőtestületnek a település vagyonával jó gazda módjára és racionálisan kell gazdálkodnia.
- A feladatellátáshoz kapcsolódó vagyonelemeket meg kell őrizni, működőképes állapotukat biztosítani kell.
- A költségvetést mindig úgy kell tervezni, hogy a rendkívüli helyzetben is tudjon forrást biztosítani.
- A tartalékoknak biztosítaniuk kell, hogy a pályázóképesek legyünk váratlan, be nem tervezett új lehetőségek esetén is.
- Önkormányzati vagyon esetleges értékesítésből származó bevételeket fejlesztésekre kell fordítani.
- Az önkormányzati kötelező feladatok biztonságos ellátását biztosítani kell.
- A Képviselőtestület felvállalja a lakosság szempontjából fontos, de nem kötelező feladatokat úgy, hogy ezek ellátása nem történhet a kötelező feladatok ellátásának rovására.
- A Képviselőtestület hitel felvételét kizárólag fejlesztési célokra tartja elfogadhatónak.

Jelen gazdasági program megalkotása során, mindenképpen leszögezendő tény, hogy soha ilyen nagy bizonytalansági tényezővel nem kellett számolni a helyi jogalkotóknak az önkormányzatiság kezdete óta. Ennek figyelembevételével, szinte biztosnak vehető, hogy a későbbiek során nem lehet mindenhol tartani a tervet, vagy módosítani kell azon.

1. Balatonakali Község gazdasági helyzetét alapvetően befolyásoló körülmények

1.1. A kormány gazdaságpolitikai célkitűzései

A modern, szolgáltató közigazgatás reformja keretében a kormány

- bővítette a kormányhivatalok, a kormányablakok tevékenységét, ellátandó feladatait
- kialakította a járásokat
- változtatta a jegyzői feladatkört
- a normatív támogatási rendszert feladatfinanszírozással egészítette ki
- törvényt alkotott a közös hivatalok létrehozásáról, a 2000 fő alatti települések önálló hivatalait megszüntette
- az általános iskolai nevelést, oktatást állami feladattá tette

- átalakította a helyi adók rendszerét, melynek keretében elvette a személyi jövedelemadó helyben maradó részét, elvonja gépjárműadó 60 %-át

A kormány gazdaságpolitikai célkitűzéseire hatást fog gyakorolni a jelenlegi világjárvány. Ezen hatások nem csak egy évre fognak kihatni, hanem minden bizonnyal több éven keresztül lesznek gazdasági hatásai az állami költségvetésre. Jelenlegi információink szerint ennek okán az önkormányzati költségvetések átalakítása is szükségessé válhat.

2. Balatonakali Község gazdasági helyzete és a várható változások

2.1. Vagyoni helyzet

Az Önkormányzat vagyona a 2018. évi zárómérleg szerint **2.278.125.100,-Ft**

Balatonakali Önkormányzat 2018. évi összevont konszolidált egyszerűsített mérlege

Ft-ban

Sor-szám	ESZKÖZÖK	Előző évi költségvetési beszámoló záró adatai	Módosítások	Tárgyévi költségvetési beszámoló záró adatai
A	B	C	D	E
01	I. Immateriális javak	1 061 214	0	698 214
02	II. Tárgyi eszközök	1 876 223 086	0	1 993 715 972
03	III. Befektetett pénzügyi eszközök	40 910 000	0	40 910 000
04	IV. Koncesszióba, vagyonkezelésbe adott eszközök	0	0	0
05	A) NEMZETI VAGYONBA TARTOZÓ BEFEKTETETT ESZKÖZÖK (=I+II+III+IV)	1918194300	0	2 035 324 186
06	I. Készletek	0	0	0
07	II. Értékpapírok	100 000 000	0	0
08	B) NEMZETI VAGYONBA TARTOZÓ FORGÓESZKÖZÖK (=I+II)	100.000.000	0	0
09	I. Lekötött bankbetétek	0	0	0
10	II. Pénztárak, csekkek, betétkönyvek	118 605	0	98 740
11	III. Forintszámlák	176 815 749	0	222 976 856
12	IV. Devizaszámlák	0	0	0
13	C) PÉNZESZKÖZÖK (=I+...+IV)	176 934 354	0	223 075 596
14	I. Költségvetési évben	12 155 491	0	5 091 750

	esedékes követelések			
15	II. Költségvetési évet követően esedékes követelések	527 582	0	9 994 244
16	III. Követelés jellegű sajátos elszámolások	3 139 902	0	3 720 392
17	D) KÖVETELÉSEK (=I+II+III)	15 822 975	0	18 806 386
18	E) EGYÉB SAJÁTOS ELSZÁMOLÁSOK	192 497	0	157 290
19	F) AKTÍV IDŐBELI ELHATÁROLÁSOK	1 285 675	0	761 642
20	ESZKÖZÖK ÖSSZESEN (=A+B+C+D+E+F)	2 212 429 801	0	2 278 125 100

Sor-szám	FORRÁSOK	Előző évi költségvetési beszámoló záró adatai	Módosítások	Tárgyévi költségvetési beszámoló záró adatai
A	B	C	D	E
21	I. Nemzeti vagyon induláskori értéke	1 881 350 414	0	1 881 350 414
22	II. Nemzeti vagyon változásai	113 426 692	0	113 426 692
23	III. Egyéb eszközök induláskori értéke és változásai	185 012 133	0	185 012 133
24	IV. Felhalmozott eredmény	-140 153 992	0	-5 965 558
25	V. Eszközök értékhelyesbítésének forrása	0	0	0
26	VI. Mérleg szerinti eredmény	134 188 434	0	20 659 375
27	G) SAJÁT TŐKE (=I+...+VI)	2 173 823 681	0	2 194 483 056

Sor-szám	FORRÁSOK	Előző évi költségvetési beszámoló záró adatai	Módosítások	Tárgyévi költségvetési beszámoló záró adatai
A	B	C	D	E
28	I. Költségvetési évben esedékes kötelezettségek	1 116 771	0	21 313 577
29	II. Költségvetési évet követően esedékes kötelezettségek	2 668 251	0	6 239 145
30	III. Kötelezettség jellegű sajátos elszámolások	1 227 509	0	2 232 714
31	H) KÖTELEZETTSÉGEK (=I+II+III)	5 012 531	0	29 785 436

32	I) KINCSTÁRI SZÁMLAVEZETÉSSSEL KAPCSOLATOS ELSZÁMOLÁSOK	0	0	0
33	J) PASSZÍV IDŐBELI ELHATÁROLÁSOK	33 593 589	0	53 856 608
34	FORRÁSOK ÖSSZESEN (=G+H+I+J)	2 212 429 801	0	2 278 125 100

Az Önkormányzat ingatlanvagyonra forgalomképtelen – ezen belül nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű – vagyonból, korlátozottan forgalomképes vagyonból és üzleti (forgalomképes) vagyonból áll.

A forgalomképtelen törzsvagyon körébe tartozó főbb ingatlanok: közutak, közterek, árkok.

Korlátozottan forgalomképes törzsvagyon körébe tartozó vagyonelemek: önkormányzati hivatal, óvoda, orvosi rendelő, kultúrház, strandfürdő, rendőrség épülete, edzőterem, galéria.

Egyéb vagyon körébe tartoznak a következő ingatlanok: szántók, erdők, gyepek, beépítetlen területek, lakóházak.

2.2 Pénzügyi helyzet

Az önkormányzat pénzügyi, likviditási helyzetét az elmúlt 4 évben az alábbiak jellemezték:

- az önkormányzat a fizetőképessége fenntartásához külön állami támogatást nem vett igénybe,
- működési, fejlesztési hitel felvételére nem került sor.

A pénzügyi egyensúly, a folyamatos likviditás biztosítva volt.

2.3 A költségvetés főbb szerkezete és a várható tendenciák

Előzmények, elmúlt ciklusok hatásai az előttünk álló tervezési időszakra

Az elmúlt két önkormányzati ciklusban, Balatonakali település több alaklommal sikeresen szerepelt pályázati források megszerzése során. Ezen különböző forrásokból elnyert támogatásokkal a település különböző területein hajtottunk végre fejlesztéseket. Minden pályázati forrás mellé kellett rendelni saját erő is, még azokban az esetekben is, ahol egyébként 100 %-os támogatási intenzitás volt. A korábbi bankszámlán álló felhalmozásokat részben olyan fejlesztésekbe forgattuk be, melyek nagyban hozzájárulnak ahhoz, hogy a településünk ma egy sokkal jobban élhető hely, mint az korábban volt. Határozott véleményem, hogy a jövőben is ekként kell a helyi gazdaságpolitikai döntéseinket meghozni.

Az alábbi táblázat tartalmazza az elnyert pályázatainkat az elmúlt ciklusból a teljesség igénye nélkül. Az adatokból jól látszik, hogy önerő formájában több mint 100 M Ft mértékű forrást használtunk fel a céljaink eléréséhez.

Balatonakali Önkormányzat Európai Unió és hazai forrásból megvalósított

programjai					Ft-ban
Sor-szám	Projekt megnevezése	Projekt azonosító száma	Megítélt támogatás összege	Projekt megvalósításának költsége	Szükséges önerő
A	B	C	D	E	F
01	Balatonakali Művelődési Ház fejlesztése (Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal) - 2014		4 999 989	13 438 345	8 438 356
02	Művelődési Ház korszerűsítése, Szabadtéri közösségi színtér és technikai épület felújítása (Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal) - 2014		23 922 273	27 408 375	3 486 102
03	Közművelődési érdekeltség-növelő támogatás (Forrás-park játszótéri eszközök, berendezések; strandi játszótér) - 2015		4 463 000	10 413 000	5 950 000
04	Önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések (Berek utca, Malom utca, Vak Bottyán utca) - 2015		13 979 505	19 308 726	5 329 221
05	Balatonakali vízkár-elhárítási tervének végrehajtása keretében - a sorozatos elöntések miatt halaszthatatlanná vált csapadékvíz elvezetés fejlesztése	TOP-2.1.3-15-VE1-2016-00011	71 271 187	84 835 443	13 564 256
06	Balatonakali civilek, generációk MAG-TÁR-HÁZA	1775058654	27 863 215	63 298 066	35 434 851
07	Sportöltöző létesítése	344955	26 600 000	31 479 250	4 879 250
08	Balatonakali Községi Strand fejlesztése	BTSP-1.1-2016	33 810 243	33 810 243	0
09	Humán szolgáltatások fejlesztése térségi szemléletben Tihany térségében	EFOP-1.5.2-16-2017-00001	29 837 051	29 837 051	0
10	Külterületi helyi közutak fejlesztése, önkormányzati utak kezeléséhez,	VP6-7.2.1-7.4.1.2-16	16 807 385	28 009 850	11 202 465

	állapotjavításához szükségeses erő- és munkagépek beszerzése				
11	Balatonakali Halösvény fejlesztése	344639	12 033 990	24 211 991	12 178 001
12	Jubiláló testvérek - kézfogás	BGA/4811/2018	850 000	864 195	14 195
13	Balaton utca út és járdaburkolatok felújítása	BMÖFTE/1- 2/2018	14 476 490	19 977 628	5 501 138
					105977835

Bevételek

A költségvetési bevételek szerkezetére hatást gyakorolhat az, hogy a költségvetési támogatások reálértéke csökken és egyre több saját bevétel megszerzésére, illetve pályázati források bevonására lesz szükség. A pályázati aktivitás már az elmúlt ciklusban is pozitív fordulatot vett, ami remélhetőleg folytatódik az előttünk álló önkormányzati ciklusban.

Az államháztartástól származó bevételeink szerkezetében nem kizárt az átalakítás, melynek egyes elemét jelenleg nem ismerjük. Így bevételeink ezen része nem igazán tervezhető pontosan.

Probléma lehet a turizmusból származó bevételeinkkel is, hisz a jelenlegi járványhelyzet sokakat el fog riasztani a nyaralóhelyektől is. Ez érződni fog az idegenforgalmi adóban, iparüzési adóban, valamint a strandbevételekre is lesznek előre nem látható hatásai.

Minden bizonnyal az idej önkormányzati költségvetésen túl, hosszú távon is érinteni fogja bevételeinket a jelenlegi helyzet. Számolnunk kell azzal, hogy az idej esztendőben, akár a strandbevételeinknél tervezett összeg teljes egészében elmarad. Ugyan ez lehet a helyzet a tervezett IFA bevételeinkkel is, csak itt még az Állami támogatást is tudja bukni a költségvetés. Ez 2020-ban akár 70 M Ft bevételekiesést okozhat. Ezek csak a legnagyobb területek, melyeket az elkövetkező kedvezőtlen gazdasági környezet érinteni fog. Ezek a bevételekiesések vélhetően nem fognak egyik évről a másikra eltűnni.

Kiadások

Kiadások oldalán az előttünk álló tervezési ciklus komoly kihívásokat jelent az önkormányzat költségvetésére. Mivel nem tudjuk a bevételecsökkenés mértékét meghatározni, ezért szigorú, takarékos kiadási oldalt kell terveznünk.

Beruházások tekintetében a pályázati támogatásból finanszírozottakat kell előtérbe helyeznünk. Jelenleg a saját forrásainkkal takarékoskodnunk kell. A pályázati forrás felhasználásával tervezett beruházások többségénél is minden alkalommal szükség lehet további önerő bevonására, az előre nem látott kiadások okán.

Minden bizonnyal aszociális kiadásokra is magasabb forrásokat kell biztosítanunk, hisz a várható gazdasági válság miatt többen lesznek, akik elvesztik munkájukat, rá lesznek szorulva a támogatásokra.

2.4. A gazdasági program anyagi forrásainak megteremtése

A gazdasági programban meghatározottak megvalósításához szükséges anyagi források biztosítása érdekében az alábbi feladatok rögzíthetők:

- A pályázati források figyelése, igénylése és megszerzése.

- Az önkormányzat sajátos működési bevételeinek növelési lehetőségeit meg kell keresni olyan adórendszer megteremtésével, mely megfelel a helyi adópolitika elvárásainak és hatékony eszköze az önkormányzati saját forrás növelésének.
- Közteherviselés (hátralékok behajtása, adómorál javítása) biztosítása.
- A képviselőtestület nyomon követi a költségvetési támogatási rendszert és az elképzeléseivel összhangba hozva igyekszik kihasználni a rendszer által nyújtott lehetőségeket.
- Az önkormányzat áttekinti a meglévő vagyontárgyait, azok hasznosításának módját és lehetőségeit, a fenntartási, üzemeltetési költségek nagyságát.
- Az Önkormányzat törekszik arra, hogy a gazdasági programjában meghatározott célkitűzéseket lehetőség szerint hitelfelvétel nélkül, minél több pályázati forrás bevonásával valósítsa meg.

2.5. Folyamatban lévő beruházások, fejlesztések

- A Kisfaludy program keretei közt elkezdődött a strandi vizesblokkok felújítása. Közel 68 M Ft-os támogatási forrás felhasználásával valósul meg a mindkét vizesblokk teljes felújítása. Új egységes balatoni arculatra formált öltözőket telepítünk. Minden balatoni strandon egységes arculattal rendelkező tájékoztató rendszer lesz megvalósítva a forrás eredményeként.

- A Magyar Falu Program keretei közt, elindult a Strand utca felújítása is, mintegy 24,5 M Ft támogatási összeg felhasználásával. Ebből az összegből majdnem a teljes utca új burkolatot kap, a parkoló felületek térköves burkolattal lesznek lelátva.

- Zártkerti utak fejlesztésére kiírt pályázat keretei között a Fenyvei út felújításának a végéhez érkezünk. A munka eredményeként 850 m bazaltmeddővel terített új, felújított utat hoztunk létre. A projekt keretei között 300 db új mandulafa is elültetésre került.

- Strand csúszda fejlesztésére is támogatási forrást nyertünk. Amennyiben egyesség születik a támogató és az önkormányzat között, akkor ez a munka is indulhat. A teljes csúszótest cseréje és a fém szerkezet teljes felületkezelését tartalmazza a projekt.

2.6. Hiteltörlesztés

Az önkormányzatnak nincs hitele.

3. A gazdasági program

3.1. Fejlesztési elképzelések

Mezőgazdaság

Vannak a településen olyan kezdeményezések, amelyek megemlítik a mezőgazdaságban rejlő lehetőségeket. A képviselőtestület álláspontja szerint azokban a mezőgazdasági tevékenységekben van jövedelemtermelő lehetőség, amelyek kapcsolódnak a turizmushoz (bortermelés, szőlőművelés, mandula-termesztés).

Az önkormányzat több éve dolgozik a közigazgatási határainkon belül a mandula termesztés népszerűsítésén. Ennek érdekében saját területet is be kíván vonni ebbe a tevékenységbe.

Több éves munkának köszönhetően, a 088/1 hrsz. állami terület ingyenes kezelésébe került önkormányzatunknak. Önkormányzatunk mandulás terveinek már kézzelfogható eredményei vannak.

Az első mandulás ültetvényünket 2015. őszén telepítettük, mintegy 1,5 Ha területre, 466 magyar fajtajegyzékben szereplő tétényi, érdi fajták formájában. A második tábla egy kisebb terület, a Sági utca déli végén lévő 68 fából álló ültetvény. Ez a terület egy fajtamentés eredményeként jött létre 2018. őszén. A szemző hajtásokat a korábbi ún. Micsurin telepről, valamint Zánkáról mentettük, így kis mérete ellenére egy nagyon értékes „génbankot” hoztunk létre az utókor számára a régi Akali fajtakörből.

A legújabb ültetvényünk más szempontból érdekes. Ez az ültetvény a jelenleg legkorszerűbb olasz és francia fajtákból áll. (100 db Supernova, 100 db Ferranges, 100 db Tuono) Információink szerint sokkal nagyobb terméshozammal rendelkeznek, mint a hazai fajták, valamint több betegséggel szemben ellenállóbbak a nemzeti fajtáinknál

Idegenforgalom

Balatonakali tekintetében a meghatározó bevételi forrást mind a lakosság, mind az önkormányzat számára az idegenforgalom jelenti. Ezt a tényt mindenképpen figyelembe kell venni, a település fejlesztési irányának meghatározásakor.

Komoly kérdéssel kell szembesülni a jelenlegi gazdasági program írása közben. Pontosan azzal, hogy nem tudja ma senki, mennyi idő kell majd a talpra álláshoz. Az alábbiakban felsorolt teendőket nem tudjuk programozni, hisz nem rendelkezünk információkkal, hogy mikor és milyen veszteségekkel kell újra indítani, építeni a turizmust Balatonakaliban.

Balatonakali és a hozzá hasonló települések gazdasági programját nagyban meghatározza, hogy miként alakulnak a turisztikai bevételek, hisz ennek a településnek a bevételeit nagyban meghatározzák ezen ágazat bevételei.

Mindamellet haladnunk kell előre és tervezni a megoldást az alábbiak szerint:

- Fejleszteni kell a település turisztikai arculatát. Kiemelten kell kezelni azokat a fejlesztéseket, melyek turisztikailag kiemelkedő jelentőséggel bírnak, vonzerőt jelentenek.
- A turistaként Balatonakaliba érkezők számára elsődleges célpont maga a Balaton. Ezért, mint az elmúlt években, az előttünk álló időszakban is fontos fejlesztési területnek kell lennie a települési strandnak. Az itt megvalósított tervezések bevételt generálnak a szobakiadással foglalkozók számára, a településen működő idegenforgalmi és vendéglátóipari vállalkozásoknak és az önkormányzatnak egyaránt.
- Az ide látogató vendégek komfortérzetének fokozása végett elengedhetetlen a közterületek fejlesztése, az önkormányzat gazdasági erejéhez mérten.
- Az önkormányzat megújuló honlapján továbbra is szerepeltetni kell a turisztikai lehetőségeket, megjelenési lehetőséget kell biztosítani az idegenforgalommal foglalkozó vállalkozók számára is.
- Információs adatbázis kialakítása szálláshelyekről, programokról a település honlapján, szórólapokon, kiadványokban. Az új honlap fejlesztése során előnyben kell részesíteni a mobil eszközbarát alkalmazásokat.
- Folyamatosan kutatni kell a turisztikai attrakciófejlesztés lehetőségeit. Tovább kell vizsgálni a 06 hrsz-ú terület elsősorban turisztikai fejlesztésének lehetőségeit.

- A turizmus Balatonakaliban eddig nem meghatározó ágainak idevonzása. (pl.: vallási turisták)

Kultúra, egészséges életmód, civil kapcsolatok, egyházak

Mind Balatonakali lakossága, mind a nyaraló tulajdonosok jogos igénye a színes, színvonalas kulturális programok megrendezése. Ezek a rendezvények egyben községünk turisztikai vonzerejét is növelik.

A közművelődéssel kapcsolatos feladatok:

- önálló művelődésszervező, valamint a nyári szezonban animátor további alkalmazása,
- pályázati lehetőségek kihasználása,
- bemutatkozási lehetőségek biztosítása,
- civil szervezetek bevonása,
- időszakos kiadvány készítése a helyben zajló fontosabb eseményekről, mind a helyi lakosok, mind az ide érkező turisták jobb tájékoztatása céljából.
- a megújult kulturális helyek minél fokozottabb kihasználása,
- képzőművészeti és más kiállítások folyamatos szervezése,
- hosszú távon a helyi fesztivál megteremtésének lehetősége, nyári időszakra

Az önkormányzat elkötelezett az egészséges életmód feltételeinek kialakításában, mely magában foglalja a sportolás lehetőségének biztosítását is.

A képviselőtestület – a lakossági igények szem előtt tartásával – fontosnak tartja a sporttevékenységgel kapcsolatban:

- a település sportéletének helyet adó épületek és pályák karbantartását,
- a sportegyesület támogatását,
- a body szakosztály támogatását a szükséges terem biztosításával,
- a hölgyek sportolási lehetőségeinek támogatását,
- segíti és szorgalmazza a sportegyesület pályázati tevékenységét.

Balatonakaliban hét civil szervezet működik. Az önkormányzat a települési internetes honlapon saját felületet biztosít az egyes civil szervezeteknek, valamint azok munkáját anyagilag is támogatja.

A civil szervezetek segítik az önkormányzatot a kötelezően ellátandó és az önként vállalt feladatai ellátásában:

- a „Balatonakaliért” Támogatási Közalapítvány részt vesz a lakosság tájékoztatásában, a település fejlesztését szolgáló beruházások megvalósításában,
- a Balatonakali Erdélyi Kör Egyesület jelentős szerepet vállal a testvér települési kapcsolatok ápolásában,
- a Balatonakali Sportegyesület és a Balatonakali és Vidéke Sporthorgász Egyesület a sport feladatok megszervezését vállalja át az önkormányzattól.
- a helyi borút egyesület a kulturális élet felpezsdítésében vállal közös szerepet az önkormányzattal, valamint a helyiek számára fontos mandula népszerűsítésében is komoly szerepet vállal

- a Balatonakali Üdülőtulajdonosok Egyesülete tagjai révén, több területen tanácsadóként segíti a települési döntéshozók munkáját,
- a Levendula Nyugdíjas Klub a rendezvények lebonyolításában, továbbá a helyi kulturális hagyományok megőrzésében vállal szerepet,
- Polgárőr egyesület a közbiztonság és rendezvénybiztonság terén támogatja az önkormányzat működését

A település az egyházakkal alapvetően jó viszonyt tart fenn. A katolikus és evangélikus templomban főként a nyári időszakban kulturális, komolyzenei programok is helyet kapnak. Az önkormányzati pályázati tevékenységben a katolikus egyház támogatását élvezzük. Ez a kapcsolat kölcsönös, hisz önkormányzatunk is minden lehetséges módon támogatja a településünkön működő keresztény vallási közösségeket. A nyári időszakban a katolikus egyházközség tulajdonában lévő régi iskolaépületet az önkormányzat üzemelteti, mint kiállítóterem. Az keresztény vallások felekezeteinek papjai minden felkérésünkre részt vállalnak a kiemelt kulturális rendezvényeken, valamint nemzeti ünnepeinken.

Amikor az önkormányzatnak költségvetési megszorításokon kell gondolkodnia, akkor ez a terület lesz az egyik, ahonnan kénytelenek leszünk forrásokat kivonni. Nem azért, mert ezt szeretnénk, hanem azért, mert erre kényszerülünk.

Munkahelyteremtés, foglalkoztatottság

Az önkormányzat segíteni kívánja a munkanélküli lakosok munkába történő visszavezetését, mivel a munkanélküli családokban romlanak az életkörülmények, másrészt az önkormányzat szociális kiadásai is emelkednek a támogatások, segélyezések miatt.

Sajnos jelenleg úgy néz ki, hogy erre a tevékenységre nagyon is szükség lesz. Az is biztos, hogy új módszerek után kell kutatni.

A munkahelyteremtés feltételeinek elősegítése érdekében az önkormányzat:

- támogatni kívánja a helyi vállalkozások, valamint az idegenforgalommal érintett vállalkozók munkahely teremtési törekvéseit,
- mint munkaadó jelentős részt vállal a helyi foglalkoztatásban,
- keresi a lehetőségét a mezőgazdaságban történő helyi foglalkoztatás bővítésének,
- rendszeresen együttműködik a munkaügyi hivatalokkal,
- továbbra is részt kíván venni a közfoglalkoztatási pályázati rendszer keretében történő foglalkoztatásban.

Népesség alakulása az elmúlt években

A település állandó lakosainak száma 2020. január 1-jén 706 fő volt. Az elmúlt évtizedben jelentős változás nem volt ebben a számban. Balatonakaliban, mint minden üdülőfaluban a gazdasági és társadalmi folyamat alakulásában jelentős szerepet játszanak az üdülőtulajdonosok. Az ingatlantulajdonnal rendelkező nyaralók, valamint a szállást bérlők számát a tervezés során figyelembe kell venni. A településen tartózkodó személyek számának szezonális ingadozása hatással van az önkormányzat hivatalának működésére és az itt élők mindennapjaira is.

Nyaraló ingatlanok számának alakulása az elmúlt években

év	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
ingatlan	1 022	1 025	1 031	1 033	1211	1217	1221

2018.	2019.
1225	1231

A nyaralóingatlanok számában már régóta nem fedezhető fel az ugrásszerű növekedés, viszont az adatok tanulsága szerint a kismértékű növekedés nyomon követhető. Ha a 2011. és 2019. közti adatot nézünk, akkor megállapítható, hogy nagyon stabil folyamatos fejlődést mutatnak a számok.

Vendégéjszakák számának alakulása az elmúlt években

év	2011.	2012.	2013.	2014.
Adóköteles	29 958 éj	31 063 éj	34 469 éj	39 306 éj
Adómentes	10 937 éj	32 445 éj	29 050 éj	32 090 éj
Összesen	40 895 éj	63 508 éj	63 519 éj	71 396 éj

év	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Adóköteles	48 085 éj	49 526 éj	53 327 éj	59 547 éj	59 927 éj
Adómentes	34 356 éj	33 406 éj	40 208 éj	34 071 éj	33 896 éj
Összesen	82 441 éj	82 932 éj	93 535 éj	93 618 éj	93 823 éj

Az egyik legfontosabb bevételi forrásunk az idegenforgalmi adó, főleg annak ismeretében, hogy az állam ezt a bevételünket a központi költségvetésből további jelentős finanszírozással egészíti ki. A jövőben problémát jelenthet, hogy a korábbi vízparti kempingek átalakulhatnak. **Fontos megállapítás, hogy a jelenlegi helyzet miatt ezeknek a mutatóknak az átmeneti elvesztésével kell számolnunk.**

3.2. Településfejlesztési célok, követelmények

A településfejlesztés legfőbb célkitűzése, hogy az önkormányzati vagyon a képviselő-testület ciklusa alatt ne csökkenjen. A szükségessé vált fejlesztéseket a képviselő-testületnek fel kell vállalnia, melyeknek a finanszírozását zökkenőmentes működés mellett biztosítani kell.

Mai tudásunk szerint a településfejlesztési céljainkat nagyon nehéz lenne pontosan meghatározni, hisz a mindennek alapját képező forrásaink mértékét hozzávetőlegesen sem tudjuk megállapítani, mert a kialakult egészségügyi helyzet miatt nem modellezhetőek a várható hatások.

Kiemelt feladat a településfejlesztés széles nyilvánossága, ezzel kapcsolatosan

- a település honlapjának folyamatos fejlesztése,
- a képviselőtestület működésével kapcsolatos közérdekű adatok nyilvánossága,
- a civil szervezetek településen rendezett programjainak nyilvánossága,
- a turisztikai kiadványok készítése.

Az önkormányzat képviselőtestülete fontosnak tartja, hogy a településfejlesztés során azok az igények kerüljenek előtérbe:

- melyek olyan probléma megoldására, igény kielégítésére irányulnak, melyek alapvető településüzemeltetési és közszolgáltatási feladatokhoz kapcsolódnak, vagy
- melyek több településfejlesztési, üzemeltetési cél megvalósítását is segítik,
- melyek a település fejlesztése szempontjából felállított rangsorban előbbre vannak.

A településfejlesztés során figyelembe kell venni azokat a fejlesztéseket, programokat, melyekhez kapcsolódva gazdasági számítások igazolják azt, hogy a fejlesztés eredményeként az önkormányzat tartósan a korábbi éveknél magasabb bevétellel, illetve alacsonyabb kiadással számolhat.

A településfejlesztés átgondoltságát segíti a jelen gazdasági program, valamint az éves költségvetési tervek, melyek sorrendbe állítják a célokat, illetve részcélokat valósítanak meg a ciklus évei alatt.

Fontos, hogy a pályázati tevékenység továbbra is a településfejlesztés egyik eszköze maradjon. Amennyiben az állami költségvetésnek lesznek forrásai, akkor ez lesz az egyetlen meghatározó fejlesztési forrás mindaddig, amíg a turizmushoz kapcsolódó bevételek ismét megjelennek.

Ennek érdekében

- a pályázatokat folyamatosan figyelemmel kell kísérni,
- amennyiben szükséges, a sikeres pályázat reményében megfelelő szakértelemmel rendelkező személyt kell keresni és megbízni,
- a pályázatok benyújthatósága érdekében a kiemelt fontosságú fejlesztésekre előre terveket kell készíteni – mivel a tervezés, valamint az engedélyeztetés időigényessége miatt az adott pályázatban megadott határidő gyakran nem elegendő,
- a pályázatokhoz megfelelő önerőt kell biztosítani.

3.4. Az adópolitika célkitűzései

Az önkormányzat fontosnak tartja a helyi adópolitikai célkitűzések megfogalmazását, mivel az jelentősen befolyásolja a településen keletkező saját bevételeket, illetve hatással van a településen élők anyagi terheire.

A helyi adók esetében az önkormányzat képviselő-testülete az adóztatást úgy kívánja kialakítani, hogy az egy meghatározott stabilitás, állandóság mellett, az önkormányzat biztos bevételi forrását jelentse, ugyanakkor igazságos is legyen az adózói kört illetően. Csak indokolt esetben kívánja az állandó lakosság adóterheit emelni a ciklus folyamán. Mindezek mellett figyelemmel kell lennie a döntéshozónak az adópolitika kialakítása során, hogy az önkormányzat működési kiadásait a működési bevételekből kell finanszíroznia. Mivel az eddig emelkedő tendenciát mutató bérekre forrást kell szerezni, ez is vizsgálendő szempont, adók tekintetében.

Az egyes adónemek alakulását a következő táblázatok szemléltetik:

Adónem	2011. évi teljesítés	2012. évi teljesítés	2013. évi teljesítés	2014. évi várható
Iparüzési adó	7 502 381	10 049 326	10 609 196	13 408 869
Idegenforgalmi adó	10 339 580	12 181 080	13 630 320	15 544 360

Építményadó	34 112 427	35 767 112	37 238 630	37 277 913
Telekadó	24 708 362	12 870 595	13 407 117	12 149 275
Gépjármű adó	4 847 021	4 599 169	4 000 862	4 514 649
Talajterhelési díj	581 532	224 760	81 360	52 772
Összesen:	82 091 303	75 692 042	78 967 485	82 947 838

Adónem	2015. évi teljesítés	2016. évi teljesítés	2017. évi teljesítés	2018. évi teljesítés	2019. évi teljesítés
Iparüzési adó	13 542 413	14 254 241	17 201 454	23 118 266	23 369 851
Idegenforgalmi adó	19 046 180	19 547 680	20 677 840	23 114 800	23 971 150
Építményadó	40 609 000	40 593 048	40 623 545	41 745 621	41 451 001
Telekadó	12 403 464	11 978 652	12 893 717	16 028 957	13 151 498
Gépjármű adó	4 847 021	4 599 169	4 000 862	4 514 649	5 461 079
Talajterhelési díj	581 532	224 760	81 360	52 772	0
Összesen:	91 029 610	91 197 550	95 478 778	108 575 065	107 404 579

Fenti két táblázatból jól látszik, hogy önkormányzatunk adóbevételei közel egy évtized alatt 25 M Ft mértékben emelkedtek. Százalékos mértékben ez több mint 30 %-os emelkedést jelent. Mindez amellett, hogy jelentős mértékben nem emeltük az adó mértékét, egyik adónemben sem.

A fenti táblázatokból más tanulságokat is le tudunk vonni. Nevezetesen az egyik legfontosabb adat, amit láthatunk, hogy a turisztikához kapcsolódó adóbevételeink milyen mértékűek. Azt láthatjuk, hogy költségvetési bevételeink tekintetében, az adó formájában jelentkező turisztikai bevétel, milyen volumenben van veszélyben.

A helyi adóztatás során az önkormányzat képviselő-testülete:

- minden évben, a költségvetési koncepcióhoz kapcsolódva megvizsgálja a helyi adóztatás által nyújtott bevételszerzési lehetőségeket,
- adó fajtként meghatározza az érintett adózói kör nagyságát, a várható bevételeket,
- adó fajtkát összehasonlítva dönt a bevezetendő, illetve fenntartandó adókról, az adórendelet módosításokról,
- új adónemet csak indokolt esetben vezet be,
- csak olyan adórendeleteket fogad el, amely a lakosság számára még elviselhető anyagi terhet jelent.

Az adóbevételek növelése érdekében a Képviselőtestület fokozott figyelmet fordít arra, hogy:

- az adózók fizetési morálja javuljon, ennek érdekében rendszeresen tájékozik az adóinktlévőségek nagyságáról, a beszédre tett intézkedésekről, illetve a szükséges adó végrehajtási szankciók alkalmazásáról, valamint az intézkedések alapján elért eredményekről,
- az adóalanyok teljes köre adóztatásra kerüljön, ennek érdekében tájékoztatást kér az adóalanyi kör adóbejelentkezési kötelezettsége teljesítéséről, a lehetséges adóalanyok és a vonatkozó nyilvántartások egyeztetésének eredményéről,
- az adózók tájékoztatást kapjanak az adóbevételek felhasználásról, mivel az adóforintok ismert felhasználási célja, illetve elért eredményei segítik az önkéntes befizetést.

3.5 Az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó megoldások

Az Önkormányzat feladata a település üzemeltetése, működtetése, településfejlesztés, településrendezés (közvilágítás, közutak, járdák és belvízelvezető árkok, ivóvíz ellátás, stb.), egészségügyi alapellátás, intézményeinek önálló fenntartása és működtetése, környezet-egészségügy, óvodai ellátás, szociális és gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások, lakás- és helyiség-gazdálkodás, kulturális szolgáltatás, helyi adóval, gazdaságsszervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatok, sport, ifjúsági ügyek, nemzetiségi ügyek, hulladék-gazdálkodás.

Közigazgatás

Az önkormányzat közigazgatási feladatainak ellátására Közös Önkormányzat Hivatal (azon belül Kirendeltséget) működtet. A kirendeltség vezető jegyzői feladatokat lát el, a dolgozókkal igyekszünk minden hivatali dolgot helyben elintézni a lakosság kényelme érdekében. Az önkormányzat a kirendeltség fenntartásához az állami támogatás mellett forrást rendel, a szolgáltatás színvonalának tartása érdekében.

A megfelelő színvonal biztosítása érdekében szükséges

- az ügyfélbarát önkormányzati szolgáltatói tevékenység fenntartása községünkben,
- a közigazgatás tárgyi feltételeinek javítása.
- a kirendeltség dolgozóinak jó munkakörülmények és versenyképes jövedelem biztosítása

Településüzemeltetés

Az önkormányzat a település üzemeltetés feladatait saját alkalmazásban álló munkavállalókkal, valamint a közmunka rendszerében dolgozókkal oldja meg.

A képviselőtestület gondot fordít a közterületek megfelelő színvonalon tartására, ennek érdekében:

- fokozott figyelmet kell fordítani a közterületek gondozására, tisztántartására,
- virágosítás és fásítási programok,
- település-szépítési programok szervezése,
- gondoskodni kell az elöregedett fák kivágásáról és pótlásáról,
- figyelmet kell fordítani a köztéri építmények állagának megóvására,
- külterületi utak, zöldövezet karbantartására,

A képviselőtestület fontosnak tartja a közúthálózat, a járda, a csatornahálózat, a vízvezeték-rendszer, a szennyvízcsatorna-rendszer, a villamos energia, a gáz, a közvilágítás, a telefon, az internet szolgáltatások megfelelő biztosítását.

Kiemelt célok:

- a község leginkább elhasználódott útjainak felújítása, korszerűsítése, anyagi lehetőségeinkhez mérten
- a közvilágítás bővítése, pályázati támogatás esetén korszerűsítése,
- közterületek és strand virágosítása, rendszeres közterületi hulladék mentesítés és zöld karbantartás.

- települési mandulás ültetvények fenntartása

A közbiztonság feladatainak ellátása

A község területén az év nagy részében a közbiztonság kimondottan jónak mondható. Az esetleges problémák rendszerint a nyári időszakban jelentkeznek, amikor a településen tartózkodók száma jelentősen megnő.

Az Önkormányzat a helyi közbiztonsági feladatok ellátása, illetve színvonalának javítása érdekében:

- támogatja a közbiztonság növelését segítő programok, tájékoztatók szervezését, ilyen programok tartását kezdeményezi a rendvédelmi szerveknél,
- támogatja polgárőrség működtetését (szorgalmazza a polgárőr szervezet aktív tevékenységét, anyagilag támogatja működését),
- javaslatokat, észrevételeket tesz a rendőrség helyi munkájának hatékonyabbá tételére,
- felhívja a rendőrség figyelmét a tudomására jutott, közbiztonságot veszélyeztető körülményekre.
- folyamatos együttműködés keretében preventív jelleggel a körzeti megbízott kapcsolatban áll a helyi nyugdíjas szervezettel, annak vezetésével,
- a polgármester és a körzetbe beosztott rendőrök havonta több alaklommal is egyeztetnek személyesen az esetlegesen felmerülő problémák, vagy a megelőzés végett.
- minden jelentős önkormányzati rendezvényen a polgárőrség biztosítja a rend fenntartását, szükség esetén a Balatonfüredi Rendőrkapitányság irányítása mellett.

Egészségügyi ellátás

Az önkormányzat kötelező feladata az egészségügyi alapellátás biztosítása. A képviselő-testület a gazdasági program időtartama alatt fenntartja és fejleszti:

- a háziorvosi és fogorvosi alapellátást,
- a fizioterápiás ellátást,
- a körzeti védőnői szolgálatot.

A hétfélig és az éjszakai ügyeletet, valamint a betegek szakorvosi ellátását a balatonfüredi szakorvosi rendelőintézet látja el a kistérségi társulás keretein belül.

Gondot fordít az önkormányzat az egészségügyi szolgáltatások helyszínéül szolgáló egészség-ház állapotának folyamatos szinten tartására. A ciklus során teljes belső felújítást fog véghez vinni a két rendelőben és azok várótermeiben.

Folyamatosan támogatjuk mindkét alap orvosi ellátás esetében a doktorok technikai eszközeinek karbantartását, finanszírozzuk a rendelők teljes rezsiköltségét, illetve a takarítást.

A fizioterápiás ellátáshoz szükséges berendezés fenntartását, valamint az azt működtető szakszemélyzet bérköltségét Balatonakali Község Önkormányzata gesztorként vállalja több környező településsel.

Szociális ellátások

A képviselőtestület fontosnak tartja a szociális alapellátások biztosítását, olyan szociális háló megteremtését, mely biztonságot nyújt a település lakosságának. A szociális ellátások területén az önkormányzat a következő feladatokat látja el:

- gyermekjóléti szolgálat,
- házi segítségnyújtás,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- szociális étkeztetés.

A szociális problémát továbbra is nagy gondot jelentenek. A következő időszakban várható munkanélküliek, betegek, időskorúak növelhetik a támogatásra szorulókat számát. A szociális ellátórendszernek fel kell készülni arra, hogy a jelentkező problémákra választ tudjon adni.

Ennek érdekében:

- a törvényi változások tükrében a képviselő-testület felülvizsgálja a helyi szociális ellátások rendszerét meghatározó rendeletét,
- a szociális ellátási igényeket felméri,
- részt vesz a közmunka programokban.
- felkészül az egészségügyi veszélyhelyzet következményeként várható, szokásosnál magasabb mértékű munkanélküliségre.

Az önkormányzat által nyújtott szociális juttatások formái: születési támogatás, beiskolázási támogatás, temetési segély, átmeneti segély, természetben nyújtott átmeneti segély (tűzifa), kamatmentes kölcsön. A segélyezési rendszerünkben fontos elvárásként szerepel, hogy amennyiben lehetséges, akkor természetbeni támogatást nyújtunk, vagy amennyiben konkrét anyagi támogatásról van szó, akkor a támogatás felhasználását ellenőrizni kell.

Épített és természeti környezet védelme

Az önkormányzat az épített és természeti környezet védelme érdekében az alábbi feladatokat tekinti kiemelt céljának:

- a védelmet igénylő vagy védelem alá vonandó építészeti, természeti értékek áttekintése,
- évente egy alkalommal a lomtalanítási akciót megszervezése,
- szemétyűjtési akciót szervezése a lakosság bevonásával évente több alkalommal,
- zöldhulladék elszállítása és hasznosítása, csak szervezett időpontokban,
- lakosság tájékoztatása, tudatformálása, környezeti nevelésének fokozása,
- illegális hulladéklerakók felszámolása, kialakulásuk megelőzése,

4. Tervezett beruházások, fejlesztések

Az egyes területek bemutatásakor, a képviselői ciklusban várható feladatok meghatározásakor a fejlesztési elképzelések egy részét már érintettük. A dokumentum zárásaként álljon itt egy felsorolás, mely jelzi az irányokat, szándékokat. Az önkormányzat gazdasági programja a pályázatok ismeretében folyamatosan módosulhat, mert a fejlesztésekhez e források megszerzésére feltétlenül szükségünk van.

Rövidtávon megvalósítandó beruházások:

- Strandi vizesblokkok felújítása
- Strandi csúszda felújítása
- Napköziotthonos óvoda belső felújítása, energetikai fejlesztése, udvar fejlesztése
- Strand utca felújítása
- Zártkerti utak fejlesztése

Hosszútávon megvalósítandó beruházások:

- a Kirendeltség épületének értékesítése
- a 71-es főúton további okoszebrák kialakítása
- a Strand területén szolgáltatások folyamatos fejlesztése
- Közvilágítás bővítése, korszerűsítése
- Közutak felújítása (kis részben saját forrásból, nagyobb beruházás esetén pályázati forrásból)

5. A gazdasági program megvalósításának feltételei

A gazdasági program alapvető célja az, hogy a meglévő és lehetséges gazdasági-pénzügyi forrásokat prognosztizálja és a település fejlődése szolgálatába állítsa. A program megvalósításának feltételei:

- a stabil, kiszámítható és fegyelmezett költségvetési gazdálkodás, (erre most nem sok esély van)
- az átgondolt humán erőforrás gazdálkodás,
- a lakossággal, kistérségi és régiós intézményekkel, társadalmi szervezetekkel, önszerveződő közösségekkel való folyamatos együttműködés,
- a magas szakmai színvonalon működő önkormányzati intézményrendszer.

A gazdasági program elemei egymástól szétválasztva, önmagukban nem állják meg helyüket. Ezen elemek csak egymással összefüggésben, egymásra oda-vissza hatva, kölcsönös összefüggéseikben értelmezhetők és kezelhetők.

Jelen, ciklusra szóló gazdasági program a megalkotása során, valamint az egyeztetés során nagyon nehéz feladat elé állította a döntéshozókat. Az elmúlt tíz évben pontosan ugyanazon képviselőkkel és polgármesterrel dolgozó képviselőtestület, mondhatjuk, hogy nagy tapasztalattal rendelkezik a település irányításának, szinte minden területén. Az előttünk álló tervezési időszakban a források bizonytalansága miatt, viszont így sem lehetett olyan biztonságos gazdasági programot készíteni, amely a jövőbeni változtatás nélkül is megállja a helyét.

Balatonakali, 2020. március 31.

Koncz Imre
polgármester